

ایران در لیست مقاصد ارزان کریسمس

وبسایت نشریه «فوربس» که یکی از معتبرترین و پرمخاطب‌ترین رسانه‌های فعال در حوزه کسب و کار در ایالات متحده به‌شمار می‌رود، به‌رسم هر سال فهرستی از مقاصد پیشنهادی خود برای سفر جذاب و ارزان در ایام تعطیلات سال نو ارائه کرده که در آن نام ایران به‌عنوان یکی از بهترین مقاصد سفر در سال ۲۰۱۹ نیز قرار گرفته است. این رسانه آمریکایی با توصیف ایران به‌عنوان کشوری با پیشینه فرهنگی و تاریخی غنی که از جاذبه‌های گردشگری و طبیعی پرتعدادی برخوردار است و مردمانی مهمان‌نواز دارد، ایران را کشوری امن و مطمئن برشمرد و سفر به آن را خصوصاً به جامعه زنان و گردشگران انفرادی توصیه کرد. «فوربس» ایام تعطیلات سال نو را فرصتی استثنایی برای سفر به ایران دانست و به مخاطبان خود توصیه کرد که با توجه به ارزانی و به‌صرفه بودن سفر به کشور در مقطع کنونی، ایران را به‌عنوان گزینه‌ای جدی میان مقصدهای سفر خود در سال ۲۰۱۹ لحاظ کنند.

در فهرست «فوربس» نام ۳۸ مقصد گردشگری به‌چشم می‌خورد که برخی از آنها شهر و برخی کشور هستند، اما نکته قابل تامل این است که با وجود رقبای سرسختی که در همسایگی ایران در حوزه توریسم وجود دارد، در این فهرست تنها نام ترکیه و قطر در کنار ایران از منطقه خاورمیانه به‌چشم می‌خورد و به‌نظر می‌رسد فرصت مناسبی برای افزایش سطح سهم ایران از بازار توریسم منطقه فراهم شده است. همچنین عربستان سعودی که به‌تعبیر دبیرکل سازمان جهانی گردشگری، مهم‌ترین رقیب ایران در خاورمیانه در میان کشورهایی است که به فکر توسعه گردشگری خود افتاده‌اند، در فهرست مقاصد پیشنهادی سفر این رسانه معتبر آمریکایی قرار ندارد و این در حالی است که بسیاری از رسانه‌های معتبر و پرمخاطب جهانی از جمله «تلگراف» درخصوص توصیه عربستان سعودی به‌عنوان مقصد سفر در سال ۲۰۱۹ با احتیاط صحبت کرده‌اند و آن را مقصدی ایده‌آل برای گردشگران نمی‌دانند.

روایت فوربس از سفر به ایران

گزارش «فوربس» که با عنوان «۳۸ مقصد ارزان گردشگری جهان در سال ۲۰۱۹» منتشر شده، نقاط مختلفی از جهان را به‌عنوان پیشنهادهایی برای سفر مقرون به‌صرفه و در عین حال جذاب فهرست کرده است. در این گزارش نام ایالت‌هایی از آمریکا، چند شهر اروپایی و کشورهای همچون کوبا، ترکیه و اوکراین نیز به چشم می‌خورد. شهرهایی همچون دوحه در قطر و قاهره در مصر نیز از دیگر مقاصد مسافرتی است که مورد توجه این رسانه آمریکایی قرار گرفته است. در این فهرست، ایران یکی از مقاصدی بوده که سفر به آن مورد تأکید ویژه قرار گرفته است. «فوربس» در تحسین تجربه سفر به ایران خطاب به مخاطبان خود چنین نوشت که با سفر به این کشور می‌توان حضور در سرزمینی باستانی را تجربه کرد که روزگاری محل حکومت برجسته‌ترین فرمانروایان تاریخ بوده است. در ایران می‌توان سراغ بهترین کیفیت مهمان‌نوازی مردمان محلی را گرفت و مردم این کشور یکی از صمیمی‌ترین و دوستانه‌ترین مردمان جهان هستند. این رسانه معتبر آمریکایی با اشاره به تحولات ارزی چند ماه اخیر کشور، در گزارش خود افزود که اکنون بهترین زمان سفر به ایران است؛ چراکه به‌واسطه کاهش ارزش ریال در برابر عموم ارزهای عمده جهانی، این کشور تبدیل به یکی از ارزان‌ترین مقاصد سفر در سراسر جهان شده است و در آن می‌توان خدمات مسافرتی را با قیمتی پایین و کیفیتی بالا دریافت کرد.

گزارش «فوربس» تصریح می‌کند که گردشگرانی که به ایران سفر می‌کنند نباید تنها به بازدید از یک شهر بسنده کنند و باید اطمینان حاصل کنند که در برنامه سفر خود بازدید از شهرهایی همچون شیراز، اصفهان، یزد، کرمان و تهران را بگنجانند. همچنین این نکته نیز مورد تاکید قرار گرفته که ایران یکی از قدیمی‌ترین تمدن‌های جهان است و به غیر از شهرهای ذکر شده، شهرهای بسیار دیگری نیز در آن وجود دارند که قدمت آنها به ۶ قرن پیش از میلاد مسیح بازمی‌گردد و بازدید از هر کدام از این شهرهای دیدنی، لطف خود را دارد. «فوربس» با توصیف ایران به عنوان کشوری غنی به لحاظ فرهنگ و پیشینه تاریخی، آن را سرزمین کاخ‌های باشکوه، مساجد زیبا، بازارهای کهن، حمام‌های قدیمی، باغ‌های حیرت‌انگیز و عمارت‌های زیبا و دیدنی دانست و به حضور ۱۹ اثر از مجموعه آثار ثبت شده در فهرست میراث جهانی یونسکو، از جمله ویرانه‌های باشکوه تخت جمشید، اشاره کرد.

در این روایت ذکر شده است که جزئیات معماری ایرانی حیرت‌انگیز است و در مناظر شهری این کشور دیوارهای رنگارنگ، کاشی‌کاری‌ها و گلدسته و مناره‌های مساجد قاب‌های خیره‌کننده‌ای را رقم زده است. این در حالی است که دیدنی‌های ایران محدود به جاذبه‌های تاریخی و بناهای قدیمی نیست و این کشور از اقلیمی چهارفصل برخوردار است و جنگل‌های وسیع و بکر، آبشارها، حیات وحش منحصر به فرد و چشم‌اندازهای نفسگیر بیابانی از دیگر جاذبه‌های هیجان‌انگیز گردشگری ایران محسوب می‌شود.

در گزارش «فوربس» به خوانندگان توصیه شده که در سفر به این کشور به مغازه‌های فرش‌فروشی مراجعه و به عنوان سوغات اصلی ایران، از آنها فرش و گلیم اصیل و زیبای ایرانی خریداری کنند. همچنین این گزارش، خوانندگان را به تجربه خوراکی‌های ایرانی دعوت کرده و با معرفی خورش فسنجان، قورمه سبزی و ته‌چین به عنوان شماری از غذاهای اصلی ایران، آشپزی ایرانی خوشمزه و اصیل ارزیابی شده است. همچنین «فوربس» به آن دسته از مخاطبان خود که تصمیم به سفر به ایران گرفته‌اند توصیه کرده است که برای لمس تجربه‌ای نزدیک‌تر به روح ایران، تنقلات ایرانی را نیز امتحان کنند و در عصرانه‌های خود یک استکان چای همراه با گز و دیگر شیرینی‌های محلی ایرانی را بگنجانند.

چهره مخدوش عربستان در لیست «تلگراف»

مدتی پیش دبیرکل سازمان جهانی گردشگری در سفر به ایران، در گفت‌وگو با خبرنگار «دنیای اقتصاد» اظهار کرده بود که در شرایطی که بحران‌های مختلف جهانی و از جمله مساله تحریم‌ها همواره تهدیدی برای اقتصادهای نفتی محسوب می‌شود، این کشورها می‌توانند با توسعه صنعت گردشگری خود اقتصاد خود را نجات دهند و در برابر نوسانات خارجی مقاوم سازند. زوراب پلولیکاشوویلی تصریح کرده بود: «ایران نیز از جمله کشورهایی است که برای رهایی از وابستگی به فروش نفت و با توجه به ظرفیت بی‌نظیری که در حوزه گردشگری دارد، باید بر صنعت توریسم خود تمرکز کند. این کشور، پتانسیل تبدیل شدن به یکی از قطب‌های گردشگری منطقه خود را دارد اما با رقاباتی جدی باید دست و پنجه نرم کند. علاوه بر کشورهای فعالی همچون ترکیه و امارات متحده عربی، عربستان سعودی نیز به عنوان کشوری که مشابه ایران سال‌ها اقتصادی وابسته به فروش نفت داشته، اکنون به توسعه گردشگری در مرزهای خود می‌اندیشد و ایران برای حفظ بازار خود در برابر این رقیب نوظهور باید هرچه زودتر توسعه جدی گردشگری خود را کلید بزند.»

درحالی که عالی‌ترین مقام سازمان جهانی گردشگری، اصلی‌ترین رقیب منطقه‌ای گردشگری ایران در دوران کنونی را عربستان سعودی می‌داند، اکنون در گزارش «فوربس» عربستان سعودی مورد بی‌توجهی قرار گرفته؛ آن هم در شرایطی که اتحاد منطقه‌ای ایران - ترکیه - قطر مورد اعتماد بیشتری برای ارائه تجربه سفری ماندگارتر و مطلوب‌تر به گردشگران واقع شده است. همچنین رسانه معتبر بریتانیایی «تلگراف» نیز در گزارشی خطاب به کسانی که قصد سفر به عربستان سعودی در ایام تعطیلات سال نوی میلادی را دارند، این کشور را مقصد سفری دانست که درخصوص بازدید از آن باید احتیاط کرد. در گزارش «تلگراف» که با لحنی آمیخته به تردید تنظیم شده است، عربستان تحت حکومت خاندان سعودی کشوری توصیف شده که از آزادی‌های اجتماعی محدودی برخوردار است و به‌رغم تلاش‌های این کشور جهت برقراری روابطی مثبت با سایر کشورها، موارد متعدد نقض حقوق بشر و خشونت‌های صورت گرفته موجب شده که چهره‌ای مخدوش و ترسناک از آن در اذهان عمومی و خصوصا گردشگران ترسیم شود.

«تلگراف» در گزارش خود اشاره کرد که این کشور پادشاهی وسیع و نفوذناپذیر در خاورمیانه از ابتدای ماه اکتبر نوعی ویزای توریستی کوتاه‌مدت به‌قصد تسهیل سفر گردشگران به این کشور تعریف و ارائه کرد که بخشی از برنامه چشم‌انداز توسعه اقتصادی ۲۰۳۰ این کشور بوده تا به موجب آن از وابستگی به فروش نفت کاسته شود و سایر بخش‌های اقتصادی این کشور درآمدزایی ارزی داشته باشند. اما این مساله با مرگ فجیع جمال خاشقجی، خبرنگار این کشور همراه شد که در کنسولگری عربستان سعودی در استانبول به قتل رسید؛ تراژدی دردناکی که به باور جهانیان تنها یک متهم دارد؛ محمد بن سلمان، ولیعهد جوان عربستان سعودی که معمار اصلی سند چشم‌انداز ۲۰۳۰ نیز محسوب می‌شود. بسیاری از مردم جهان و خصوصا گردشگران، بن سلمان را دیکتاتوری می‌دانند که موجب تداوم جنگ در یمن بوده و یکی از وخیم‌ترین بحران‌های انسانی عصر حاضر را رقم زده است. این رسانه بریتانیایی همچنین به وضعیت زنان در عربستان سعودی اشاره و خاطرنشان کرد که حداقل‌هایی از آزادی‌های فردی برای زنان همچون رانندگی تنها مدت کوتاهی است که در این کشور برقرار شده و این اقدام نیز بیشتر جنبه تبلیغاتی دارد. وضعیت بغرنج نابرابری‌های جنسیتی در این کشور و پیشرفت کند بهبود آن نشان می‌دهد نمی‌توان به امنیت زنان در عربستان سعودی چندان اعتماد کرد.

«تلگراف» گزارش خود را چنین جمع‌بندی می‌کند که با وجود زیبایی‌های طبیعی و باستانی در عربستان سعودی، به‌هیچ عنوان سفر به این کشور توصیه و تبلیغ نمی‌شود. هرچند ریاض منابع مالی گسترده‌ای در صنعت گردشگری این کشور تزریق می‌کند، اما به نظر می‌رسد این سرزمین بیابانی راهی طولانی در پیش دارد تا تبدیل به مقصدی جذاب و دوست‌داشتنی برای گردشگران شود.

عبور از بحران ایران‌هراسی

با کنار هم قرار دادن تحلیل دبیرکل سازمان جهانی گردشگری و گزارش‌های «فوربس» و «تلگراف» می‌توان نشانه‌های فرصتی بی‌نظیری را رصد کرد که با بهره‌گیری از آن ایران می‌تواند سهم قابل توجهی از گردشگری در خاورمیانه را نصیب خود کند. آنچه درخصوص روایت این رسانه‌های مطرح و شناخته‌شده ارزش دارد، نشانه‌هایی است که خبر از عبور موفق ایران از موجی موسوم به ایران‌هراسی می‌دهد که بسیاری از فعالان گردشگری کشور را بیمناک کرده بود. روایت «فوربس» درخصوص ایران با نگاهی سراسر مثبت نگارش شده و در آن به هیچ نکته منفی و نگران‌کننده‌ای اشاره نشده است. این

مساله، خصوصا با توجه به این نکته که یکی از معتبرترین و پرمخاطب‌ترین رسانه‌های آمریکایی دست به انتشار چنین گزارشی زده است از اهمیتی فوق‌العاده برخوردار است که نشان از خنثی شدن نقشه ایران‌هراسی در اذهان عمومی جهانیان دارد. در چنین شرایطی که کشور به لحاظ تاریخی در یکی از ارزان‌ترین شرایط خود برای گردشگران خارجی قرار گرفته، فرصتی استثنایی و بی‌نظیر فراهم آمده که با بهره‌گیری از آن می‌توان جهشی پایدار در پذیرش گردشگران خارجی و درآمدزایی از آنها به ثبت رساند و از رهگذر تثبیت حوزه توریسم به عنوان یکی از بخش‌های مهم اقتصاد کشور، با وجود تحریم‌ها بسیاری از اهداف اقتصادی کشور تحقق پیدا کرد که تنوع یافتن درآمدهای ارزی کشور یکی از میوه‌های آن است.

منبع: نوید شکراللهی - خبرگزاری دنیای اقتصاد